

Terveyden edistämisen näkymät ja rakenteet Pirkanmaalla

Työttömän terveys – yhteinen huoli 1.6.2010

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Yhdessä terveyttä

TAUSTAA

Yhdessä terveyttä

§ HiAP (Health in All Policies) 2006

§ Hallitusohjelma 2007

§ STM

§ Lainsäädäntö

§ Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL

§ PSHP

§ **Tavoitteena on väestön terveydentilan parantuminen ja terveyserojen kaventuminen**

§ **Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet**

- terveyden edistämisen rakenteiden vahvistaminen
- kansansairauksien ehkäisyyn vaikuttavien elintapamuutosten aikaansaaminen (lasten ja nuorten sekä työikäisen väestön ylipainoisuuden vähentäminen, päihteiden käytön ja tupakoinnin vähentäminen)
- terveitä elämäntapavalintoja edistävien työ- ja elinolosuhteiden kehittäminen
- sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen vahvistaminen ja terveyden edistämisen uusien työmuotojen kehittäminen
- järjestöjen toiminnan ja roolin vahvistaminen terveyden edistämisen, erityisesti osallisuuden ja yhteisöllisyyden tukena

Terveyden edistäminen PSHP:n strategiassa vuosille 2007 - 2012

Yhdessä terveyttä

- § **Missio:** Yhdessä terveyttä – potilaan parhaaksi
- § **Toiminta-ajatus:** mm. ”Palvelut tuotetaan hyvin toimivissa prosesseissa ja hoitoketjuissa yhteistyössä perusterveydenhuollon ja muiden toimijoiden kanssa.”
- § **Asiakassuhteet:** mm.
  - ”Sairaanhoitopiiri tukee ja toteuttaa osaltaan kuntien hyvinvointisuunnitelmia.”
  - ”Potilasta tuetaan omahoitoon ja valmennetaan toimimaan annettujen ohjeiden mukaisesti.”
- § **Sairastavuus ja terveystalouden tarve:** mm.
  - ”Sairaanhoitopiirin tavoitteena on kaventaa väestön terveyseroja.”
  - ”Terveystalouden suunnittelussa korostetaan ennaltaehkäisevän terveydenhuollon ja terveyttä edistävän toiminnan merkitystä.”

PSHP ja terveyden edistäminen

Yhdessä terveyttä

- § **PSHP:n strategiassa vuosille 2007 – 2012 mm.**
  - ”Sairaanhoitopiiri tukee ja toteuttaa osaltaan kuntien hyvinvointisuunnitelmia”
- § **Elämäntapasairauksien ehkäisy-hanke erikoissairaanhoidossa 2007 – 2009**
- § **Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä**
- § **STES-sairaalaverkoston jäsen v. 2007 ->**
  - Standardit terveyden edistämiseksi sairaaloissa
- § **Savuton sairaala-verkoston jäsen**
- § **Alueellinen terveyden edistäminen yleislääketieteen vastuualueelle (YLVA) 2009 ->**

STES-standardit

Yhdessä terveyttä

- § WHO:n v. 1990 perustama verkosto, jossa yli 700 sairaalaa 25:ssä Euroopan maassa
- § Ydinstandardit (WHO 2004)
  1. **Organisaatiolla on virallisesti hyväksytty terveyden edistämisen toimintasuunnitelma**
  2. **Terveysalan ammattilaiset arvioivat järjestelmällisesti terveyden edistämisen tarpeita yhdessä potilaiden kanssa**
  3. **Potilaan hoitopolkujen kaikissa vaiheissa potilaalle annetaan tietoa hänen sairauttaan ja terveydentilaansa koskevista olennaisista tekijöistä. Terveyden edistämistoimet liitetään potilaalle tarjottavien palvelujen kokonaisuuteen.**
  4. **Sairaalalla on edellytykset kehittyä terveellisenä työympäristönä**
  5. **Organisaation toimintasuunnitelmaan sisältyy jatkuva yhteistyö muiden terveydenhuollon yksiköiden ja muiden yhteistyötehojen kanssa.**

YLVA ja terveyden edistäminen

Yhdessä terveyttä

§ Primaarivastuu terveyden edistämisestä kunnilla

§ Alueellisesti koordinoidaan

- Kuntien terveyden edistämisen rakenteiden luomista ja vahvistamista
- Terveyden edistämisen osaamisen johtamista kunnissa
- Terveyden edistämisen toimijoiden verkostoitumista
- Hyvien käytäntöjen levittäminen

§ Tavoitteena alueellinen terveyden edistämisen suunnitelma

- Terveyden edistämisen alueelliset painopisteet
- Rakenteet ja toiminnot
- Seuranta- ja arviointijärjestelmä, indikaattorit

Alueellisen terveyden edistämisen toteutus

Yhdessä terveyttä

§ TED-neuvottelukunta

- visiot, alueelliset linjaukset ja TED-painopistealueet
- alueellisen TED-suunnitelman ohjaus

§ Nykytilanteen kartoitus

- Kuntakäynnit: kunnanjohtajat, hallintokuntien johtavat viranhaltijat, luottamusmiesjohto
- TED-käytännöt, indikaattorit ja näiden käyttö toiminta- ja taloussuunnittelussa, IVA-menettelyn käyttö....

§ Alueellinen TED-työryhmä

- Yhdyshenkilöt kuntiin, erikoissairaanhoidon, 3. sektorille, THL, TTL, YTHS
- Alueellisen TED-suunnitelman työstäminen ja toimeenpano

§ Erikoissairaanhoidon TED-työskentely

- Osallistuminen alueellisen TED-suunnitelman rakentamiseen
- STES-standardien ja hankkeissa kehitettyjen mallien juurruttaminen arkeen

KUNTAKIERROKSELLA ESITETTYJÄ TOIVEITA ALUEELLISELLE TERVEYDEN EDISTÄMISELLE

Yhdessä terveyttä

- § Hyvät käytännöt tunnetuksi
- § Päätöksenteon tueksi tilastotietoja terveyden edistämisen vaikuttavuudesta ja tuottavuudesta
- § Yhteiset indikaattorit, jotka helppo saada
- § Alueellista yhteistyötä, hyvä konkreettinen alueellinen ohjelma, yhteiset tavoitteet ja näiden seuranta
- § Kunnassa terveyden edistäminen on kaikkien hallintokuntien asia
- § Tiedotusta, koulutusta, säännöllistä yhteydenpitoa kuntiin
- § Huomioidaan myös kunnissa toimivat yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat

Alueellisen terveyden edistämisen kokonaisuus

Yhdessä terveyttä

§ Alueellinen terveyden edistämisen koordinaatio

- Yhteiset alueelliset väestön terveyttä ja hyvinvointia kuvaavat indikaattorit
- Yhteiset alueelliset terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen linjaukset
- Alueellisten hyvien käytäntöjen kartoittaminen ja levittäminen
- Vuorovaikutus kuntiin ja erikoissairaanhoidon
- Alueellisen ja valtakunnallisen TED-verkostoitumisen edistäminen
- Alueellisen TED-suunnitelman arviointi vuosittain + toteuman raportointi

§ Alueellisen TED-suunnitelman lausuntokierros ja hyväksyminen

§ Käytännön TED-työ ja TED-hankkeet linkitetään alueelliseen suunnitelmaan

- **Terveyden edistäminen kunnissa ja erikoissairaanhoidossa**
- **PIRTE-verkosto**
- **Alueellinen ravitsemussuunnitelma**
- **Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa**

Yhdessä terveyttä

Kiitos